

Výzkum začíná otázkou

POLn4003, 28.2. 2024

Klíčová rada 1

- Stavte „co“ před „jak“
- Téma, teorie, celý výzkum se nesmí podřizovat metodám

- Máte „rádi“ obsahovou analýzu, metodu ekologické inference, koncept polarizace....
- „Když jediné, co máme v ruce, je kladivo, po čase nám všechno začne připomínat hřebík“.

Přemýšlejte, jaké budou možné odpovědi na vaši otázku (co se stane, až výzkum dokončíte):

- Budou dost hodnotné?
- Co z nich bude plynout vzhledem ke stávajícímu stavu zkoumání?
- Budou se dát nějak dál využít?
- Rozvinou nějak vaši kariéru?

- Mějte nejdřív otázku a až pak odpověď.

- Pasuje mi?
- Bude z ní mít něco politologie?
- Kladu si ji nejlepším možným způsobem?
- Dokáží na ni zodpovědět?

- Zhodnoťte, jestli se takové otázce jste schopni věnovat dostatečně dlouho
- Zhodnoťte typ motivace (problém s otázkami, kde máte nějaké angažmá)

- Zaujme něčím širší publikum?
- Proč je důležitá?
- Má sociální význam?
- Může z ní být nějaké politické doporučení?
- Má vliv na stav poznání v oboru?

- Jasně konceptuálně vymezená, navádějící k tomu, jaká data potřebuji.
- Př. problematické otázky: „*Je Babiš problém?*“

- Časové omezení
- Finanční
- Nedostatek vědomostí
- Není možné získat data
- Etické problémy

- Váš výzkum můžete (měli byste) uchopit na pěti úrovních:
 1. Výzkumná oblast
 2. Výzkumné téma
 3. Obecná výzkumná otázka
 4. Specifická výzkumná otázka
 5. Otázky při sběru dat

HIERARCHIE! Postupujeme mnohem častěji shora dolů

- **Oblast výzkumu:** to, co nás zajímá (neproblematické)
- **Témata výzkumu:** složitější (musíte se něčeho vzdát, zároveň limituje literaturu, kterou je potřeba posoudit).

Oblasti: Česká politika, Volební systémy, Antikomunismus,
Emoce v politice

Témata: Opoziční smlouva, Efektivita volebních systémů,
Rozšíření antikomunistických postojů v populaci, Emoce a
politická participace.

- Dále omezují téma. Obecná otázka je obvykle příliš „obecná“, je nutné ji dále specifikovat ve specifických otázkách (nejčastěji několika).

- Výzkumné téma: Emoce a politická participace
- **Obecná otázka:** Liší se nějak jednotlivé emoce v tom, jak ovlivňují ochotu politicky participovat?
- **Specifická otázka:** Ovlivňují vztek a sklíčenost ochotu politicky participovat stejně nebo různě?

NEBO

- **Obecná otázka:** Jaké emoce vyvolává politická participace?
- **Specifická otázka:** Vnímají emociálně (svou) politickou participaci různé věkové skupiny stejně nebo různě?

Dostatečně specifickou otázku máme v případě, pokud jsme již schopni jednoznačně určit, jaká **data** potřebujeme k jejímu zodpovězení

neboli

zaměřte se na pozorovatelné (kladte si otázky jako „Jaké jsou pozorovatelné důsledky této teorie?“, ale také „Mají tato data význam pro mou teorii?“)

- Problém s některými **normativními** otázkami (na vstupu): „Jaká má být dobrá internetová kampaň?“, „Má ČR provést volební reformu?“

(je nutné přeformulovat, aby bylo jasné, jaká data potřebujeme)

- Snažte se na snažit co nejvíce rozšířit oblast, kterou vysvětľujete (= učinit teorii co nejvlivnější, *maximum leverage- KKV*). V momentě, kdy se omezíte výběrem problému, tak **musíte toho, co Vám zůstalo, maximálně využít.**
- Př1: designujete experiment, v němž prověřujete, zda využívání sportovních metafor v projevech politika zvyšuje ochotu voličů podpořit ho- ptáte se dále, zda to platí i podle pohlaví a věku (**vyčerpání informace v datech**)
- Př2: Zjistíme, že v Asii je silný vztah mezi vývojem HDP a politickou stabilitou, snažíme se rozšířit výzkum i na Latinskou Ameriku/všechny rozvíjející se země (**více případů**)
- Př3: Máme teorii, že dvojkolový většinový systém má reduktivní účinek na stranický systém. Ptáme se nejen, jak funguje reduktivní účinek na národní úrovni, ale i na úrovni volebního obvodu nebo v prezidentských volbách (**jiná úroveň analýzy**)

- **NENÍ TOTÉŽ!**
- Hypotézy by měl výzkum obsahovat, pokud je to vhodné
- Vhodné to je, pokud:
 - **Jsem schopen navrhnout mezi jednotlivými komponentami (závislou a nezávislou proměnnou) výzkumných otázek vztah kovariance**
 - **Jsem schopen ho podložit existující teorií**
 - **JINAK SE HYPOTÉZÁM (NĚKDY I VEDOUCÍMU) SPÍŠ BRAŇTE!**

- Nevíte toho dost (chcete například studovat demografii a politické postoje konzumentů HHC)
- Nemáte ohraničenou sadu **nezávislých proměnných**, které by vysvětlovaly závislou
- Zajímá vás **fenomenologická** otázka („Co cítí Trumpovi příznivci po návštěvě jeho volebního shromáždění?“)
- **Etnografická** studie, hypotézy omezují možnost hlubokého porozumění

Příklad:

- **Specifická otázka:** Ovlivňují vztek a sklíčenost ochotu politicky participovat stejně nebo různě?
- **Hypotéza:** Existuje významný rozdíl mezi tím, jak vztek a úzkost ovlivňují politickou participaci, vztek zvyšuje ochotu participovat, úzkost snižuje (Weber 2012).

Teoretická a sociální relevance výzkumné otázky

- Důležité kritérium pro posouzení hodnoty výzkumu
- Nemusí být nutně kompromisem
- **Teoretická relevance:** co výsledek výzkumu přináší disciplíně, v níž vzniká
- **Sociální relevance:** zda výsledek výzkumu má 1. sociální dopad, neboť 2. je možné ho prakticky využít (ukázat, že něco je lepší, než něco jiného- Hirschman, Huntington, Flinders:
https://www.researchgate.net/publication/272209623_The_Politics_of_Engaged_Scholarship_Impact_Relevance_and_Imagination).

- I „teoreticky relevantní“ výzkum by se měl týkat důležitých problémů v reálném světě, ne výhradně problémů vědecké disciplíny (např. otázka „Je SPO/Z sociálně-demokratická strana?“)!
- Dobrý výzkum by měl rozšiřovat možnosti politologického porozumění tomuto reálnému světu, či vysvětlení některých jeho fenoménů (ne nutně vždy nové hypotézy, někdy stačí i nový popis, ale nutné je přinášet nové věci).
- Někdy těžké dodržet oboje....

Teoretická relevance (způsoby)

Empirické testování dosud netestovaných hypotéz

Identifikace logických inkonzistencí v doposud platné teorii

Identifikace empirických případů, které není stávající teorie schopná vysvětlit

Návrh teoretických konceptů

Formulace alternativního vysvětlení (vlastního nebo syntéza stávajících přístupů)

Aplikace teorie do nové oblasti (např. geografické)

Syntéza různých teorií

Sociální relevance (kritéria)

Koho se výzkumná otázka potenciálně týká a jak?

Jak pomocí výzkumu můžeme hodnotit, co je lepší a co horší?

Jakou praktickou aplikaci výzkum nabízí?

Příklad
potenciálně
sociálně i
teoreticky
relevantní
práce,
Lijphart:
*Patterns of
Democracy*
(1999)

EXISTUJE UNIVERZÁLNÍ VZTAH MEZI
INSTITUCIONÁLNÍM USPOŘÁDÁNÍM A
VÝKONNOSTÍ EKONOMIKY, JISTÁ
INSTITUCIONÁLNÍ KONFIGURACE VEDE
K LEPŠÍM VÝSLEDKŮM EKONOMIKY
(TEORETICKÁ RELEVANCE)

TOTO INSTITUCIONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ
MŮŽE BÝT PŘENESENO I DO ZEMÍ, KDE
ZATÍM NENÍ (SOCIÁLNÍ RELEVANCE)

Banalita vs. Zkoumatelnost výzkumných otázek: OK koncept

	Banální	Zajímavé
Dobře zkoumatelné	Nejčastější, potřeba se vyhnout	IDEÁL (neexistuje?)
Špatně zkoumatelné	: -)	Nejčastější, proto je teorie výzkumné praxe

K jakým
závěrům
mají vést
výzkumné
otázky
(Shively)?

„jednoduchým“ (ne banálním,
ale srozumitelným
reprezentacím toho, co
zkoumáme, KKV nesouhlasí!)

„hodnotným“ (mají
přesvědčivě něco nového říkat
o zkoumané oblasti, musíme se
dozvědět výrazně víc, než
kdybychom hádali)

„důležitým“ (liší se podle
zaměření výzkumu)

- V „inženýrském“/aplikačním výzkumu je důležitý závěr k aktuálně palčivému problému, který má okamžité aplikace (je potřeba zaměřit se na co nejvíce možných aplikací a formulaci závěrů, srozumitelných i mimo politologii)
- V teoretickém výzkumu důležitost posuzujeme podle toho, jak obecná a široce uplatnitelná závěr pro teorii je (nejen vzhledem ke zkoumanému univerzu, ale i k předchozím teoriím).

Příklad „dobrého“ výsledku: P. Converse (*Of Time and Partisan Stability, 1969*)

- Výzkumná otázka: Jaké faktory vysvětlují různou stranickou identifikaci v různých zemích (vyšší naměřena v USA a GB, nižší v Itálii, Francii, Německu)?
- Zjištění: pravděpodobnosti stranické identifikace jedince lze skoro kompletně vysvětlit 1. pravděpodobností, že stranicky identifikován byl jeho otec a 2. dobou, jak dlouho již mohl nepřerušovaně volit.
- Co z toho (např.) plyne: 1. V prvních volbách je identifikace mladých a starých stejná, 2. pokud je tradice voleb přerušena, sníží se míra identifikace předvídatelným způsobem 3. v případě opakování voleb a známých vstupních hodnot můžeme odhadnout vývoj stranické identifikace v jednotlivých zemích, 4. míra stranické identifikace se spíše sblíží.

„Machiavellistická“ pravidla pro výzkumné otázky (Shively)

měly by připouštět možnost, že budou učiněny **co nejširší závěry**

(příklad: prezidentství- politická biografie vs. srovnání prvního a druhého období např. v otázce využívání pravomocí a otázka, jaké faktory ovlivňují rozdíly mezi nimi)

2. striktně dodržovat kritéria teoretické relevance (zaměřovat se na teoretické anomálie, nově aplikovat geograficky).

3. pište o nich co nejpoutavěji- dobrá otázka musí zaujmout nejen vás

Příběhy úspěchu

Mirka

- Genderové stereotypy při hodnocení kandidátů
- Elegantní otázka: vliv genderu na genderové stereotypy
- Experiment
- <https://is.muni.cz/auth/th/zsnlh/>

Ngo

- Rozdíly v politických postojích první a druhé generace Vietnamců
- Osobní zájem, sociálně relevantní
- Dobrodružné psaní
- Často citovaná práce, pomoc v kariéře

<https://is.muni.cz/auth/th/uo40z/>

Veronika

- Proč selhávají snahy o volební reformy v Kanadě?
- Kombinace osobního zájmu a minimalizace rizika
- Semknutý teoretický rámec, klíčové opatřit si dobrá data
- Ve výsledku skvělá diplomka

<https://is.muni.cz/auth/th/oyl6l/>

David

- Tematická soutěž v ČR optikou stran
- Obyvkle se popisuje zvenčí, originální metoda-výzkum samotných aktérů
- Inovativní metodologie, jak strany pracují s palčivostí témat
- Těžká práce, bolela.

<https://is.muni.cz/auth/th/tcl00/>

Tomáš

- Vliv citově zabarveného informování o hrozbách na jejich emoční vnímání
- Experiment
- Jedna z prvních prací na světě
- Dobrý design
- Komise: „nejlepší diplomová práce, napsaná na BSS“

<https://is.muni.cz/auth/th/rc99i/>